

Arkivverket

Nordland
FYLKESKOMMUNE

ARKIV
I NORDLAND

Bevaringsplan for privatarkiv i Nordland

Revidert utgave 2024

Foto forside: Fra Arkiv i Nordland. Foto: Arkiv i Nordland

Innhold

Bevaringsplan for privatarkiv i Nordland fylke – 2024	5
Arkiv som forutsetning for forskning, identitet og demokrati	5
Kort om metodikken – samfunns- og bestandsanalysen	5
Utdrag fra bestandsanalysen	6
Bedriftsarkiv i Nordland	9
Organisasjonsarkiv i Nordland.....	11
Samfunnsanalyse – en grov skisse knyttet opp mot arkivbestanden.....	15
1800-tallet: En brytningstid med etablering av nye virksomheter og organisasjoner	15
1900–1949 Modernisering og vekst – krise og krig.....	16
1950–1974 Etterkrigstida.....	16
1974–2000. Et samfunn i endring.....	17
Etter tusenårsskiftet – Nye og gamle utfordringer i en ny digital virkelighet.....	17
Bevaringsplan for Nordland.....	19
En vurdering av dekningsgraden på enkelte sentrale felt.....	19
Prioriterte områder for innsamling i Nordland	20
Dagens arkivskapere og digitalt skapt arkivmateriale - Fra passivt mottak til aktiv innsamling.....	21
Om nødvendigheten av å høste erfaring og bygge kompetanse.....	22
Bruken av Bevaringsplanen.....	22
Veien videre – om det framtidige bevaringsarbeidet.....	25
Samarbeid mellom bevaringsinstitusjonene.....	25
Utfordringer og muligheter – arkivmagasin, ordningsgrad og ressurser	25
Lofoten.....	26
Ofoten.....	27
Vesterålen	28
Nord-Salten	29
Sør-Salten	30
Nord-Helgeland.....	31
Indre Helgeland	32
Sør-Helgeland.....	33

Bevaringsplan for privatarkiv i Nordland fylke – 2024

Dette er et sammendrag av bevaringsplanen for privatarkiv. Hele planen og vedleggene kan lastes ned på Arkiv i Nordlands (AiN) hjemmesider. Den er utarbeidet av AiN i samarbeid med de tre konsoliderte museene i fylket: Museum Nord, Nordlandsmuseet og Helgeland Museum, med støtte fra Arkivverket. Bevaringsplanen skal være et verktøy i bevaringsarbeidet ved å identifisere hvilke typer privatarkiv som bør prioriteres i innsamlingsarbeidet. Den tar også opp utfordringene knyttet til bevaringen av arkiv etter dagens arkivskapere. Det er også utarbeidet en oversikt over alle bevarte privatarkiv fra Nordland (se AiNs hjemmeside).

Arkiv som forutsetning for forskning, identitet og demokrati

Arkiv er en viktig del av grunnmuren i vårt demokratiske samfunn og er avgjørende for demokratisk kontroll og rettssikkerhet. I arkivene finner historikerne sine kilder og andre forskere sitt grunnlagsmateriale. Derfor er arkivene en vesentlig del av vårt kollektive minne og viktig for identitetsdanning, både for enkeltpersoner og samfunnsgrupper. De er en viktig del av vår kulturarv. Hvilke arkiver som bevares nå, er med på å avgjøre hvilke historier som kan fortelles i framtida.

Arkivene oppfyller best sin samfunnsfunksjon når offentlige og private arkiv utfyller hverandre ved at de dokumenterer samfunnet fra forskjellige ståsteder og med ulike perspektiver. Målsettingen om en «helhetlig samfunnsdokumentasjon» har blitt fremhevet i offentlige styringsdokumenter siden 1980-tallet, men fortsatt er målet langt fra realisert. Privatarkivfeltet mangler ressurser. Privatarkiv er enkelt forklart alle ikke-offentlige arkiv: arkiv fra organisasjoner, bedrifter og personer. Det er bevart langt færre private enn offentlige arkiv, og de private er gjennomgående mindre tilgjengelige. For offentlige arkiv er det bevaringsplikt. Det er regulert hvilket arkivmateriale som skal bevares og hva som kan kasseres. Private arkiv har ingen slik «beskyttelse». Det er i praksis arkivskaperen som bestemmer arkivenes skjebne. Dermed er det litt tilfeldig hvilke arkiv som har blitt bevart, og viktig dokumentasjon har gått tapt.

Bevaringsplanene er et tiltak for å gjøre innsamlingsarbeidet mer planmessig, slik at et godt og representativt utvalg av privatarkiv bevares for ettertida. Målet er at de bevarte privatarkivene sammen med offentlige arkiv skal gjenspeile samfunnet og samfunnsutviklingen på en dekkende måte. Denne planen er en revidering av bevaringsplanen som ble utarbeidet i 2017. De bevarte privatarkivene fra Nordland er i all hovedsak papirarkiv, samt foto og noe audiovisuelt materiale. Svært lite digitalt materiale er bevart etter private arkivskapere. Bevaringsplanen tar også opp utfordringene knyttet til digitalt skapt arkivmateriale etter dagens arkivskapere.

Kort om metodikken – samfunns- og bestandsanalysen

Bevaringsplanen følger i stor grad den arbeidsmetodikken som ble utarbeidet av Arkivverket, og som ble brukt i den opprinnelige bevaringsplanen for Nordland. En bestandsanalyse skal avdekke hvilke typer privatarkiv som er bevart, mens en samfunnsanalyse skal indikere hvilke typer aktører som har hatt størst betydning i de ulike tidsperiodene. Disse to analysene sees

så i sammenheng for å vurdere «dekningsgraden» - hvorvidt arkiver etter de ulike aktørtypene er tilstrekkelig bevart. På den bakgrunn utarbeides det en bevaringsplan som angir hvilke typer arkiv som bør prioriteres i innsamlingsarbeidet. Svært forenklet er dette tankesettet bak metodikken: Man kartlegger hva man har, anslår etter beste evne hva man burde ha, for å få en indikasjon på hva man bør prioritere i innsamlingsarbeidet.

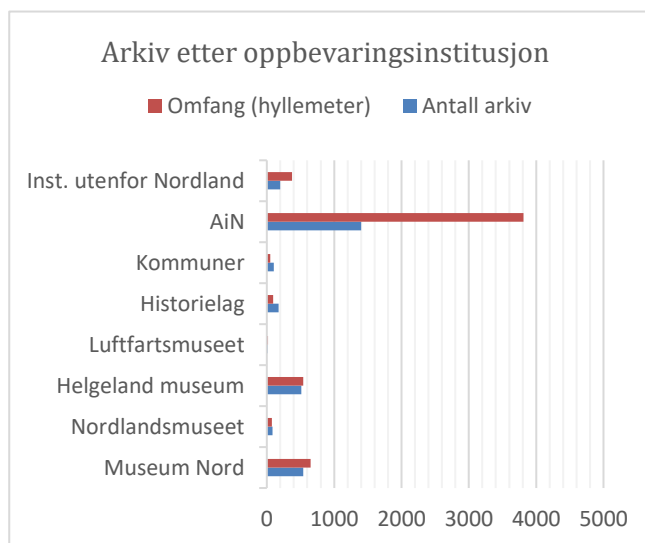
I bestandsanalysen har vi undersøkt hvor mange arkiv som er bevart etter ulike typer arkivskapere i de forskjellige tidsperiodene. Foruten kjennskap til arkivskaperen, om hvilken type virksomhet, bedriften eller organisasjonen drev med, baserer analysen seg på informasjon om arkivets omfang og ytterår. Omfang måles i hyllemeter (hm), mens ytterårene angir hvilken tidsperiode arkivet dekker. En svakhet ved den forrige bevaringsplanen var mangelfull informasjon om mange arkiv, noe som har vært en viktig årsak til at den nå har blitt revidert. En betydelig andel av privatarkivene fra Nordland er uordnet, og angivelsene av ytterårene er derfor ofte bare et anslag. Praksisen rundt katalogisering og registrering av arkivene har dessuten variert. Det er viktig å være seg bevisst de mange feilkildene og begrensningene når dataene i bestandsoversikten skal tolkes.

Opplysningene om arkivene er hentet ut fra ASTA for de institusjonene som bruker dette arkivsystemet. Museene i Nordland har imidlertid i svært liten grad brukt ASTA. Dermed er ikke deres arkiv og arkivkataloger publisert på Arkivportalen. Oversikten over privatarkiv fra Nordland som er utarbeidet i arbeidet med bevaringsplanen, er derfor den eneste offentlig tilgjengelige informasjon om mange av arkivene.

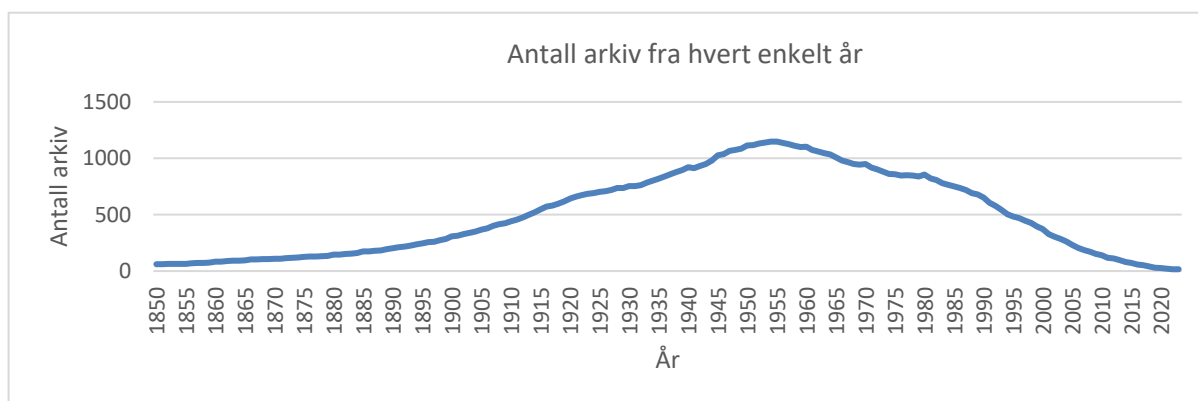
I likhet med den forrige bevaringsplanen er Nordland delt inn i åtte regioner, noe som har sine fordeler med hensyn til indre homogenitet, men som samtidig har vært arbeidskrevende. Det innebærer at det har blitt utarbeidet samfunns- og bestandsanalyser for både Nordland som helhet og de åtte regionene. I dette sammendraget vil Nordland som helhet stå i fokus. Men en oversikt over prioriterte tema for innsamling i de ulike regionene er gjengitt til slutt. For mer utfyllende informasjon vises det til den fullstendige bevaringsplanen (AiN sin hjemmeside).

Utdrag fra bestandsanalysen

Vi har i alt registrert 3025 privatarkiv med et samlet omfang på 5609 hm fra Nordland. Den opprinnelige bevaringsplanen omfattet 2213 arkiv og 2748 registrerte hm. Gjennomsnittsarkivet strekker seg over 33 år og har et omfang på 2 hyllemeter. Størrelsen varierer, fra noen få millimeter til 325 hm (Sulitjelma Gruber). Arkivene etter bedrifter, institusjoner og stiftelser er i snitt mye større enn organisasjon- og personarkiv. Mange av arkivene er fragmentariske og har begrenset informasjonsverdi.

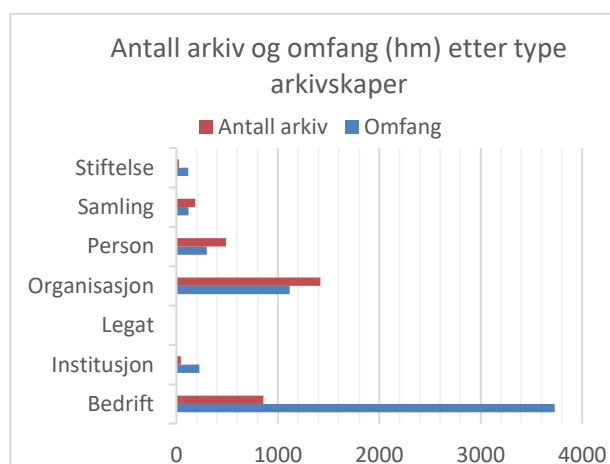
Arkivene som er inkludert i kartleggingen, oppbevares på 45 ulike steder. Museum Nord og Helgelandsmuseet oppbevarer sine arkiv i lokaler tilknyttet en rekke museumsanlegg. Nordlandsmuseet er i ferd med å overføre sine arkiv til AiN, men vil beholde eiendomsretten (deponering) til arkiv som direkte berører deres samlinger, noe som forklarer det lave antallet i oversikten. Historielag og kommuner har også en del privatarkiv. Utenfor fylket oppbevares arkiv fra Nordland blant annet hos Riksarkivet, statsarkivene og Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek (ARBARK).

Fra tida etter årtusenskiftet er det bevart relativt få arkiv, særlig etter bedrifter. Bare 8,6% av de bevarte bedriftsarkivene dekker denne perioden. Tilsvarende tall for organisasjonsarkiv er 15,8%.

Figuren over viser hvor mange arkiv som er bevart fra hvert enkelt år. Et arkiv er med andre ord registrert hvert år det eksisterte (omfattet). Etter en jevn økning nås toppen på 50-tallet, før antallet registrerte arkiv avtar forholdsvis jevnt fram mot nåtida.

Vi deler arkiv inn etter type arkivskaper, og skiller mellom arkiv etter bedrifter, institusjoner, stiftelser, organisasjoner, legat, personer og samlinger. En samling er ikke et arkiv i «streng» forstand, men består vanligvis av materiale fra flere arkivskapere, samlet tematisk eller geografisk.

I antall dominerer organisasjonsarkivene. Ser vi på omfanget, antall hyllemeter, er det bevart mest arkivmateriale etter bedrifter. De bevarte personarkivene er i snitt små.

Fylket er delt inn i følgende åtte regioner i bestandsanalysen: Lofoten, Ofoten, Vesterålen, Nord-Salten, Sør-Salten, Nord-Helgeland, Indre Helgeland og Sør-Helgeland.

Det er betydelige forskjeller i mengden arkivmateriale som er bevart fra de ulike regionene, også når vi tar hensyn til befolkningens mengden. Nærhet til bevaringsinstitusjoner og ulik næringsstruktur er forhold som kan ha medvirket til dette.

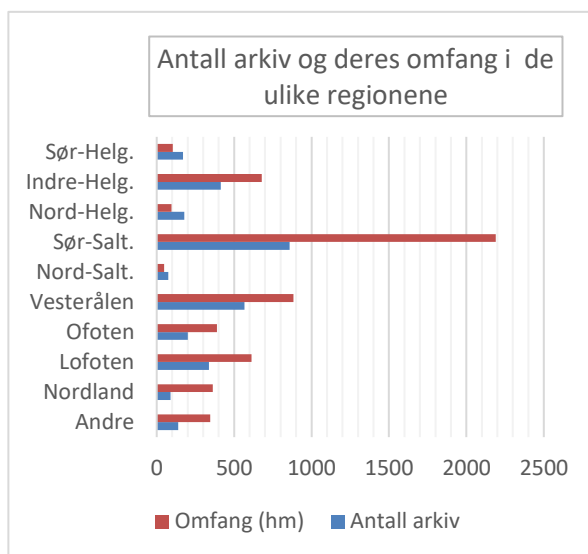
Hvis vi tar utgangspunkt i dagens folketall, er det bevart mest arkivmateriale pr. innbygger i Vesterålen, Sør-Salten og Lofoten. Deretter følger Ofoten og Indre Helgeland. Minst er bevart fra Nord-Salten, Sør-Helgeland og Nord-Helgeland. Regionene har hatt ulik

befolkningsutvikling, og sammenligningen med utgangspunkt i dagens folketall gir derfor ikke et helt korrekt bilde.

I figuren til høyre finner vi antall arkiv og samlet omfang av det bevarte arkivmaterialet fra de ulike regionene. Under «Nordland» finner vi arkiv som dekker hele fylket, fortrinnsvis organisasjoner. «Andre» er en samlekategori for arkiv med ukjent stedstilknytning, arkiv som omfatter flere regioner og arkiv som dekker hele Nord-Norge.

I bestandsanalysen har vi primært fokusert på organisasjonsarkiv og bedriftsarkiv. I den sammenheng har vi behandlet stiftelser og institusjoner som bedrifter. Arkivene er delt inn i ulike nærings- og organisasjonskategorier. Både utformingen av kategoriene og plasseringen av arkivene i dem, er basert på skjønn, og statistikken må tolkes i lys av dette. Andre valg ville ha gitt andre resultater.

I analysen bruker vi fem ulike tidsperioder. Hvert enkelt arkiv er registrert i alle periodene det eksisterte, slik at vi kan avdekke hvilke perioder som har dårlig dekningsgrad. Dessverre er det også en del arkiv med ukjente ytterår. Disse er kategorisert som «Ukjent».

Værøy. Foto: Carl Schøyen. Arkiv etter Carl Schøyen, Arkiv i Nordland AIN.A23119.0218

Bedriftsarkiv i Nordland

Bedriftskategori	Før 1900	1900 -1949	1950 -1974	1975 -1999	2000 -2022	Ukjent	Arkiv i kat.	Omfang (hm)
Jordbruk og skogbruk	19	25	16	10	3	8	47	10
Fiske og havbruk	2	9	16	17	3	9	40	33
Bergverk og utvinning	10	17	11	8		6	32	606
Matvareindustri	10	32	21	13	2	4	45	82
Trevareindustri	2	7	8	5			13	53
Annen industri	5	32	26	18	4	7	53	515
Fiskeindustri og handel med fisk	6	30	38	25	2	3	55	331
Elektrisitetsverk og vannverk		31	42	18	6	9	61	137
Bygge- og anleggsvirksomhet		7	9	5	1		11	45
Butikkhandel med bredt vareutvalg	33	86	62	30	4	16	113	336
Annen varehandel	4	46	31	18	3	1	54	138
Sjøfart	13	39	26	12	1	6	53	561
Transport, samferdsel og tilknyttede tjenester	4	13	18	6	1	1	26	26
Reiseliv, overnattings- og serveringsvirksomhet		6	12	10	9	3	22	31
Bank og forsikring	13	46	43	26	4	5	60	188
Media, informasjon og kommunikasjon	12	34	19	28	16	5	58	289
Eiendomsforvaltning		6	12	16	5	2	24	9
Diverse tjenesteyting	3	21	26	16	5	5	43	272
Undervisning, helse- og omsorgstjenester	3	26	27	26	12	3	54	242
Kulturell virksomhet, underholdning og fritid	3	8	10	12	8	6	27	106
Ukjent	4	22	16	9	3	3	32	47
Arkiv i perioden	147	542	488	327	91	102		
Totalt antall arkiv / hyllemeter							923	4057

I dette sammendraget vil vi bare kort kommentere de ulike kategoriene. For mer utfyllende informasjon om kategoriene og bestanden, vises det til bevaringsplanen. Der er også bestanden for den enkelte region gjengitt. I selve analysen har vi også kunne støttet oss til mer finmaskede kategorier (Standard for næringsgruppering (SN) som brukes i arkivsystemet ASTA).

Kategorien «**Jordbruk og skogbruk**» omfatter hovedsakelig gårdsarkiv, arkiver fra personer som drev gårdsbruk, samt det som kan betegnes som tjenester tilknyttet jordbruk og skogbruk. De fleste arkivene i «**Fiske og havbruk**», totalt 40 arkiver, kommer fra virksomheter som drev

fiske med større båter. I kategorien inngår også havbruk / akvakultur. I **«Bergverk og utvinning»** finner vi arkivet etter gruver og tilknyttet virksomhet.

I kategorien **«Matvareindustri»** er det smørlag og meierier som dominerer med 34 av i alt 45 arkiv. Sagbruk utgjør flesteparten av de 13 arkivene i **«Trevareindustri»**. **«Annen industri»** er en sekkekategori hvor vi finner flere store arkiv «Norsk Jernverk AS» (159 hm), «Norsk Koksverk» (110+26,5 hm), «Nordland Portland Cementfabrik» (58 hm) og «Johan Drage A/S» (53 hm).

Kategorien **«Fiskeindustri og handel»** samler arkiv fra virksomheter som drev med fiskeindustri, bearbeiding av fisk (salting og tørking) og salg av fisk. Antallet i denne kategorien skulle egentlig vært høyere. Særlig på 1800- og begynnelsen av 1900-tallet var mangesysleriet utbredt. De klassiske nordlandske handelsstedene er plassert i kategorien **«Butikkhandel med bredt vareutvalg»**. De drev ofte med både fiskeoppkjøp, bearbeiding og videresalg av fisk, i tillegg til butikkhandel. Ofte drev de også skipseksedisjon og poståpneri. Ellers inkluderer kategorien samvirkelag og landhandlerier fra senere tidsperioder. **«Annen varehandel»** rommer både agentur- og engroshandel (21), inkludert 11 innkjøpslag, og ulike typer handel i spesialforretninger (33).

45 elektrisitetsverk og 16 vannverk med et samlet omfang på 137 hm, utgjør kategorien **«Elektrisitetsverk og vannverk»**. **«Bygge- og anleggsvirksomhet»** består av 11 arkiv, hvorav bare tre har et større omfang enn 1 hm.

I kategorien **«Sjøfart»** finner vi 37 arkiv fra rederier / skip og 18 arkiv fra tilknyttede tjenester, i hovedsak skipsekspedisjoner. **«Transport, samferdsel og tilknyttede tjenester»** består av 27 arkiv, et forholdsvis lite antall tatt i betraktning at det er en vid kategori. Også i kategorien **«Reiseliv, overnattings- og serveringsvirksomhet»** er det relativt få arkiv, kun 26.

I kategorien **«Bank og forsikring»** er det totalt 60 arkiv. 28 av dem er etter banker. I tillegg er det 23 arkiv som kan knyttes til forsikringsbransjen og 9 arkiv etter driftskredittlag og lignende. **«Media, informasjon og kommunikasjon»** består av i alt 58 arkiv, hvorav 18 av dem kan knyttes til utgivelse av aviser og tidsskrift. Kategorien inkluderer også arkiv etter nærradioer, filmproduksjon og lydstudioer. Mange forskjellige lagringsmedier er dermed representert i denne kategorien.

I kategorien **«Eiendomsforvaltning»** finner vi hovedsakelig materiale etter eiendomsselskap, samfunnshus og idrettsanlegg. **«Diverse tjenesteyting»** er sekkekategori som blant annet omfatter arkiv etter advokater (8), fotografer (6), lager (6), ingeniører (5), arkitekter (4) og ulike virksomheter innen forskning og utvikling (6).

«Undervisning, helse- og omsorgstjenester» består av 26 arkiv tilknyttet undervisning, sju arkiv etter barnehager og 18 fra bedrifter og institusjoner innen helse og omsorg. Dette inkluderer blant annet barnehjem, tuberkulosehjem og bedriftshelsetjenester. Kategorien **«Kulturell virksomhet, underholdning og fritid»** teller bare 27 arkiver hvorav 17 er registrert som stiftelser. Av disse arkivene kommer 14 fra museer, tre fra kinoer, og to fra teater, deriblant ett samisk teater.

Organisasjonsarkiv i Nordland

Organisasjonskategorier	Før 1900	1900-1949	1950-1974	1975-1999	2000-2022	Ukjent	Arkiv i kat.	Omfang (hm)
Organisasjoner i landbruket	2	43	48	21	3	5	69	40,2
Organisasjoner i fiske og fangst	2	75	91	66	9	8	122	141,0
Industri og håndverk	1	5	8	6	4	2	13	9,3
Handel, bank, og forsikring	4	12	11	4	1	2	17	10,4
Transport, samferdsel, bolig, ferie og fritid og media		7	8	2	1	2	11	3,7
Arbeidsgiver-organisasjoner		1	1				1	0,01
Arbeidstaker- og yrkesorganisasjoner	3	98	105	72	17	6	167	158,7
Produktivitet - utvikling og opplysningsarbeid	4	6	5	9	3		12	113,4
Vitenskap, kultur og internasjonalt samarbeid	5	22	28	44	20	12	78	87,6
Avholdsorganisasjoner	9	47	24	9	2	7	58	15,9
Helse- og sosial velferd	2	67	78	82	33	9	133	81,0
Andre sosiale og humanitære organisasjoner		15	18	9	1	2	23	18,7
Husmorlag og kvinneforeninger	3	30	44	34	7	5	56	17,2
Pensjonistforeninger og brorskap	1	3	20	43	24	2	48	17,8
Velforeninger	2	9	15	19	9	3	34	10,9
Idretts- og skytterlag	6	56	50	37	13	5	89	86,1
Jakt, fiske og friluftsliv	2	7	13	16	7	2	21	19,9
Husflid, fritid og hobby		3	12	13	7	1	16	15,4
Musikk, dans og teater	3	37	53	44	12	5	82	42,3
Ungdomslag og barneorganisasjoner	6	87	64	39	11	15	125	46,0
Kristne organisasjoner	10	26	26	16	9	4	45	7,5
Politiske partier og tilknyttede organisasjoner		92	106	75	27	10	163	137,1
Kampanjer og bevegelser		2	5	7	2	4	15	10,6
Ukjent	1	3	1				3	0,2
Antall arkiv i perioden	65	752	833	668	222	112		
Totalt antall arkiv / hm							1400	1091,3

Kategorien «**Organisasjoner i landbruket**» teller i alt 69 arkiv og omfatter bondelag, bonde- og småbrukerlag, bondekvinnelag, avslag og skogeierlag. I «**Organisasjoner i fiske og fangst**» finner vi hele 122 arkiv, hovedsakelig etter fiskerlag, men også etter andre

interesseforeninger og seks omsetningsorganisasjoner. Mange av møtebøkene til fiskerlagene er digitalisert og publisert på Digitalarkivet.

«**Industri og håndverk**» omfatter sju interesseorganisasjoner for industri og seks for håndverk. Blant de 17 arkivene i kategorien «**Handel, bank, og forsikring**» finner vi først og fremst handelsstands- og kjøpmannsforeninger. Samlekategorien «**Transport, samferdsel, bolig, ferie og fritid og media**» teller bare 11 arkiv, deriblant to huseierforeninger, to lastebileierforeninger og to tilknyttet samferdsel.

I kategorien «**Arbeidsgiverorganisasjoner**» er det i realiteten ingen arkiv, kun et arkivfragment med et omfang på 1 cm. I kategorien «**Produktivitet - utvikling og opplysningsarbeid**» finner vi 12 arkiv. Det største er arkivet etter «Studieselskapet for Nord-Norsk Næringsliv» (55hm).

«**Vitenskap, kultur og internasjonalt samarbeid**» er en vid kategori som samler 78 arkiv. Kategorien kan deles inn i følgende underkategorier (antall arkiv i parentes): 1. Naturvitenskap (5), 2. Språk (9), 3. Samfunnsspørsmål (18), 4. Skapende og utøvende kunst (6), 5. Fred og internasjonalt samarbeid (6), 6. Historie og samfunnsvitenskap (28), 7. Media mv. (1) og 8. Etniske minoriteter (2). I tillegg er det registrert en rekke personarkiv (20) og samlinger (25) som er relevante for disse temaene.

Det er bevart 58 arkiv etter «**Avholdsorganisasjoner**». Antallet ville blitt litt høyere hvis vi hadde inkludert alle barneorganisasjonene tilknyttet avholdsbevegelsen i kategorien. I kategorien «**Helse- og sosial velferd**» er det totalt 133 arkiv. Disse organisasjonstypene dominerer: Sanitetsforeninger (39), tuberkuloseforeninger (14) og landsforening for hjerte- og lungesyke (26). «**Andre sosiale og humanitære organisasjoner**» teller til sammen 23 arkiv, deriblant sju fra Røde Kors og fire fra redningsforeninger. Kategorien «**Husmorlag og kvinneforeninger**» består av 56 arkiv. Over halvparten (31) er fra husmorlag, mens 21 arkiv er fra ulike typer kvinneforeninger. Pensjonistforeninger er i flertall med 37 av 48 arkiv i «**Pensjonistforeninger og brorskap**». Videre er det bevart arkiver etter seks rotaryklubber. I kategorien «**Velforeninger**» som omfatter organisasjoner som rettet seg mot nærmiljøet, har vi registrert 34 arkiv.

Arkiv fra 23 skytterlag og 66 idrettslag utgjør kategorien «**Idretts- og skytterlag**». I «Jakt, fiske og friluftsliv» er det 21 arkiv - fra turistforeninger, jeger- og fiskeforeninger til mer eksotiske organisasjoner som Bodø Ballongklubb. «**Husflid, fritid og hobby**» er en samlekategori hvor arkiv fra en rekke typer organisasjoner er samlet, blant annet etter husflidslag og hagelag. Kategorien «**Musikk, dans og teater**» består av i alt 82 arkiv. Av disse stammer 27 fra kor og tilknyttede organisasjoner. Det største arkivet i kategorien er fra «Nordnorsk Jazzforum» (5 hm). I «**Ungdomslag og barneorganisasjoner**» er det arkiv etter 103 ungdomslag og 22 barneorganisasjoner. I kategorien «**Kristne organisasjoner**» finner vi 45 arkiver hvorav 23 har «misjon» som en del av navnet. Det er ikke registrert arkiv etter andre religioner eller livssyn.

Kategorien «**Politiske partier og tilknyttede organisasjoner**» består i alt av 163 arkiv – 79 partiarkiv og 84 fra tilknyttede organisasjoner. Politisk fordeler partiarkivene seg slik: Arbeiderpartiet 37, Venstre 11, Kristelig folkeparti 11, Høyre 9, Sosialistisk Venstreparti 5, Senterpartiet 3 og Norges Kommunistparti 2. Blant de tilknyttede organisasjonene finner vi ungdomslag, kvinneforeninger og arbeiderlag. Om lag halvparten av arkivene kan knyttes til

Arbeiderpartiet og arbeiderbevegelsen. I «**Kampanjer og bevegelser**» er det registrert 15 arkiv. Størst er de to arkivene etter «Folkeaksjonen Spar Saltfjellet» som til sammen er på 6 hm. Fem av arkivene kan knyttes til Nei til EU / Folkebevegelsen mot EEC.

Saltdal skytterlag, tidlig 1900-tall. Ukjent fotograf. Saltdal kommunes fotosamling, Arkiv i Nordland AIN.A18100.07857

L. A Meyers bakeri og møbelforretning på Moholmen ca. 1910. Ukjent fotograf. Rana museums fotosamling

Samfunnsanalyse – en grov skisse knyttet opp mot arkivbestanden

For en mer utførlig samfunnsanalyse vises det til bevaringsplanen med vedlegg. Her vil bare enkelte trekk ved den historiske utviklingen i Nordland skisseres, sammen med noen betraktninger om hvordan denne utviklingen reflekteres i arkivbestanden.

1800-tallet: En brytningstid med etablering av nye virksomheter og organisasjoner

På midten av 1800-tallet stod Nordland overfor betydelige endringer. En ny tid var i emning. Liberalisering, både økonomisk og politisk, bidro sammen med teknologisk utvikling til at «det tradisjonelle samfunnet» kom under press og ble endret.

Fra slutten av 1700-tallet hadde nordlandske handelsmenn kommet inn som et mellomledd mellom kjøpmennene i Bergen og fiskebøndene. Enkelte av dem fikk stor makt og innflytelse lokalt, blant annet «væreierne» i Lofoten. Utviklingen er relativt godt dokumentert i de bevarte handelsstedarkiv, særlig fra slutten av århundret. De mest omfangsrike arkivene er «L. A. Meyers arkiv» (45hm) og «Kjerringø Gamle Handelssted» (37hm). Handelsstedarkivene i Salten og Lofoten ble i 2014 innlemmet i Norges Dokumentarv.

Utbyggingen av samferdsel og nye kommunikasjonsmidler var av stor betydning for den moderniseringen som skjøt fart på slutten av 1800-tallet. Det ble etablert dampskipsruter langs kysten, etter hvert også lokale ruter, som dannet grunnlag for et mer mobilt og tettere integrert samfunn. De nye skipsrutene fremmet også salgsgjordbruk, handel og tettstedsutvikling. En del bevarte arkiv etter dampskipsselskaper belyser denne utviklingen. De største arkivene er «Vesteraalens Dampskipsselskab», «Hindø D/S» og «Saltens Dampskipsselskab».

Rundt midten av 1800-tallet ble den første industrien etablert i landsdelen innen trelast, guano-produksjon og skipsbygging, litt senere også hermetikk- og sildeoljeindustri. Arkivene etter noen av disse aktørene er bevart. Gruvedrift ble også startet opp flere steder, enkelte prosjekter ble kortvarige, mens andre fikk stor betydning for den videre utviklingen. Bevarte arkiv med stort omfang er «Sulitjelma Gruber», «Bjørkåsen Gruber» og «Den Ankerske Marmorforretning.»

I løpet av 1800-tallet fikk Nordland sine første kjøpsteder Bodø (1816), Mosjøen (1875) og Narvik (1902). Den gryende urbaniseringen, i år 1900 hadde Nordland 19 tettsteder med mer enn 200 innbyggere, skapte også markeder for jordbruksprodukter. Moderniseringen av landbruket skjedde først i de gode landbruksområdene sør i fylket. Meierier ble etablert og bidro til overgang fra åkerbruk til husdyrhold. En rekke meieriarkiv er bevart, men det er få arkiv etter den enkelte bonde.

Også det vi kan betegne som det sivile samfunnet gjennomgikk store endringer på slutten av 1800-tallet. Demokratisering, bedre kommunikasjonsmidler og en mer opplyst befolkning la grunnlaget for «organisasjonssamfunnet». Over hele landet vokste det fram avholdsforeninger, kvinneforeninger, idrettslag, religiøse foreninger og andre organisasjoner. Fra Nordland er det bevart 65 organisasjonsarkiver som inneholder arkivmateriale fra 1800-tallet. Organisasjonsveksten fortsatte inn i det nye århundret, blant annet gjennom danning av lokallag tilknyttet de politiske partiene og en rekke forskjellige interesseorganisasjoner.

1900–1949 Modernisering og vekst – krise og krig

Rundt århundreskiftet ble de første fagorganisasjonene dannet i fylket. Antallet økte kraftig den etterfølgende perioden som følge av arbeiderbevegelsens gjennombrudd og organisering. Det er registrert nesten 100 arkiv etter arbeidstaker- og yrkesorganisasjoner i tida fram til 1949. Også fiskerne organiserte seg. Det er registrert 75 fiskarlag og andre organisasjoner tilknyttet fiske og fangst fra perioden.

Ved inngangen til 1900-tallet hadde Nordland fått en del moderne trekk. Fisket var fortsatt den klart viktigste næringsveien. I 1900 deltok en tredjedel av fylkets voksne menn i lofotfisket. Andelen var imidlertid synkende, og det tradisjonelle fiskebondehusholdet hadde begynt å komme under press.

Etter århundreskiftet fortsatte utviklingen fra selvbergings- til pengehushold, og en økende del av befolkningen bosatte seg i byer og tettsteder. På det teknologiske feltet fikk elektrisiteten og forbrenningsmotoren stor betydning for samfunnsutviklingen. Fossefall ble utbygd og dannet grunnlag for industriutvikling. I første omgang ble energien brukt til bearbeiding av lokale råvarer, men fram mot den andre verdenskrig vokste det også fram en lokal forbruksvareindustri.

Fiskeflåten ble modernisert og motorisert. I denne prosessen spilte de mange lokale sparebankene som hadde blitt dannet en viktig rolle. Nye driftsformer krevde investeringer og større kapital, og dermed lån som måtte betjenes. Dette bidro til at en del valgte å satse på fiske og ble helårsfiskere. Noen valgte å satse på jordbruket, mens andre valgte å satse på de nye framvoksende næringen. Utviklingen gikk i en retning med urbanisering, industrialisering og lønnsarbeid, men utviklingen var ikke jevn, og ikke uten tilbakeslag. De økonomiske krisene i mellomkrigstida bremset utviklingen på flere områder. Deretter fulgte den andre verdenskrig med sine lidelser og ødeleggelser.

1950–1974 Etterkrigstida

De første tiårene etter andre verdenskrig var preget av økonomisk vekst, modernisering, velstandsutvikling og oppbygging av velferdsstaten. Den rådende oppfatningen var at Nordland, i likhet med resten av Nord-Norge, var tilbakeliggende. Dette er bakgrunnen for at staten gikk inn som en viktig aktør for næringsutviklingen og som pådriver for modernisering i landsdelen. I Nordland fikk man det som har blitt betegnet en «statsledet» industrialisering. Staten opprettet bedrifter og ga gunstige betingelser som billig strøm til enkelte privateide industribedrifter som etablerte seg i fylket. Arkivene etter «Norsk Jernverk» og «Norsk Koksverk» er bevart og dokumenterer denne siden ved industrihistorien i Nordland.

Samferdselen ble også utbygd. Den langsiktige trenden var at trafikk ble flyttet fra sjø til land, til vei og jernbane, samtidig som luftfarten fikk økende betydning som kommunikasjonsmiddel. Det nye «bilsamfunnet» som etter hvert vokste fram dannet grunnlag for en rekke nye typer virksomheter og etableringer.

Innen jordbruk og fiske fortsatte moderniseringen. Fra slutten av 1950 minket antall gårdsbruk, og sysselsettingen innen primærnæringen sank betraktelig. Ikke alle fant seg arbeid innen den nye industrien, den ekspanderende varehandelen og den voksende offentlige sektoren. Mange flyttet sørover. Den vedvarende flyttestrømmen førte til at fylkets andel av landets befolkning

sank. Også innen fylket flyttet mange, fra utkanter til tettsteder og byer, og mellom regioner. Urbanisering ble et vedvarende trekk ved samfunnsutviklingen. Befolkningen ble stadig tettere innvevd i et forbrukersamfunn, og det vokste fram en egen kommersiell ungdomskultur.

1974–2000. Et samfunn i endring

Ved inngangen til 70-tallet var den tradisjonelle fiskebondehusholdningen nær forsvunnet. Gjennom økonomisk vekst hadde velstanden økt og samfunnet blitt omformet. Samtidig reiste det seg en del kritiske røster til den rådende vekstpolitikken og til uheldige sider ved moderniseringen, blant annet til naturødeleggelse, forurensing og avfolkning av utkantene. En ny form for grasrotengasjement begynte å gjøre seg gjeldende på slutten av 1960-tallet. Det resulterte blant annet i nye motkulturelle protestbevegelser. Feminisme og kvinnekamp fikk også en oppblomstring på 1970-tallet. Oppmerksomheten rundt og interessen for lokal kultur og identitet økte. Etter hvert kom også samiske rettigheter og identitet på dagsordenen.

Etter 1970 vokste den kommunale sektoren kraftig og sysselsatte stadig flere. Sysselsettingen innen primærnæringene fiske og jordbruk fortsatte sin nedadgående trend også i denne perioden. Havbruk, og da særlig lakseoppdrett, fikk imidlertid sitt gjennombrudd på 1980-tallet og ble etter hvert en viktig næring på kysten. De første pionerne hadde lagt grunnlaget for det forutgående tiåret.

Flere av de tradisjonelle industribedriftene og bergverkene fikk alvorlige økonomiske problemer på 1980-tallet og ble nedlagt. Antall sysselsatte innen industrien sank. Samtidig ble næringslivet mer mangfoldig og differensiert. En økende andel av arbeidsstyrken fant arbeid innen tjenesteytende næringer. Det vi kan betegne som «kulturnæringer» og reiselivsnæringen ble viktigere. Vi fikk etter hvert en dreining fra produksjon av fysiske produkter til produksjon av opplevelser.

Etter tusenårsskiftet – Nye og gamle utfordringer i en ny digital virkelighet

Samfunnsutviklingen etter årtusenskiftet er kjennetegnet av flere utviklingstrekk. Mange av dem er imidlertid ikke nye, men fortsettelse av trender og prosesser som strekker seg tiår tilbake i tid. Informasjonsteknologien har endret hvordan vi kommuniserer, arbeider og forbraker, nær sagt hele vår livsverden, blant annet gjennom smarttelefon og sosiale medier. Global oppvarming og klimaendringer har fått større oppmerksomhet og i økende grad preget politikktutforming og utviklingen innen næringslivet gjennom det «grønne skiftet». Samtidig har identitetspolitikk blitt stadig viktigere. Den demografiske utviklingen er preget av en stadig eldre befolkning. Dette er noen av de globale trendene som også har preget samfunnsutviklingen i Nordland de siste tiårene.

Fylkets andel av Norges befolkning har fortsatt å synke etter årtusenskiftet, fra 5.3% i 2000 til 4.39% i 2023 (1. januar). Til sammenligning utgjorde folketallet i 1951 6.7% av landets befolkning i 1951. Uten innvandring hadde folketallet i fylket gått ned de siste tiårene. Befolkningen har i perioden blitt stadig mer etnisk mangfoldig.

Næringslivet har generelt hatt gode år med vekst og økt inntjening i perioden. Arbeidsledigheten er lav, og det er mangel på arbeidskraft innen enkelte fagfelt. Fortsatt preges næringslivet, og da særlig den eksportrettede, på de naturgitte forutsetningene: den

lange kysten, fisken, mineralressurser, samt tilgang på relativt billig energi som følge av kraftoverskudd. I 2019 var Nordland det største havbruksfylket både når det gjaldt volum og verdi, og næringen sysselsatte over 7000 årsverk.¹ Nordland er også et viktig industrifylke, blant annet innen bergindustri. Prosessindustrien, som er fylkets viktigste eksportindustri, sysselsetter rundt 1500 arbeidstakere.

Reiselivsnæringen har fått økt betydning og er nå et satsningsområde.² Antall sysselsatte innen «personlig tjenesteyting» har økt. Langt flere innen helse- og undervisningssektoren arbeider nå i private selskap enn ved årtusenskiftet. Også bygg- og anleggssektoren har opplevd vekst.

Mange tradisjonelle frivillige organisasjoner opplever rekrutteringsproblemer. AiN mottar stadig arkiver fra lokallag som enten er oppløst, eller som skal oppløses. En del engasjement blir nok kanalisert til nettet istedenfor til organisasjonsarbeid. Også tradisjonelle medier, som aviser, har gjennomgått store endinger som følge av overgangen til nettpublisering. At en så stor del av vår livsverden har flyttet seg til nettet, får betydning for dokumentasjon av samfunnsutviklingen både på regionalt og nasjonalt plan.

Stålovn på Norsk Jernverk 1955. Ukjent fotograf. Rana Museums fotosamling

¹ I følge: *Strategi for marin verdiskapning i Nordland 2022-2026*. Nordland fylkeskommune.

² *Strategi for reiseliv og opplevelser i Nordland 2023 – 2027*. Utkast. Nordland fylkeskommune.

Bevaringsplan for Nordland

En vurdering av dekningsgraden på enkelte sentrale felt

Når vi sammenligner arkivbestanden med samfunnsanalysen ser vi at mange sider ved utviklingen er forholdsvis godt dekket. Framveksten av handelsstedene, etablering av bankvesenet, utbygging av kraftverk og etterkrigstidas industrisamfunn reflekteres i arkivbestanden. Også bergverksindustrien og fiskeindustrien er forholdsvis godt representert i arkivmagasinene. Sektorene transport, samferdsel, bygg- og anleggsvirksomhet og reiseliv har imidlertid en dårligere dekningsgrad i forhold til deres samfunnsmessige betydning.

Generelt er organisasjonssamfunnet godt dokumentert, riktignok med enkelte unntak. Mens arkivene etter arbeiderbevegelsen og arbeidstakerorganisasjoner er omfattende, mangler det arkiver etter arbeidsgiverorganisasjoner. Fra det politiske feltet er det få arkiv som dokumenterer fløypartiene i det politiske spekteret. Det er også få bevarte arkiv i kategorien «kampanjer og bevegelser». De gir ingen god representasjon av denne delen av demokratiet og samfunnslivet. Vi finner blant annet få bevarte privatarkiv som dokumenterer det økende miljøengasjementet de siste tiårene i en tid preget av global oppvarming.

Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst og havbruk

Den opprinnelige bevaringsplan understreket at primærnæringenes viktige posisjon i det nordlandske samfunnet ikke ble tilstrekkelig reflektert i arkivbestanden. Selv om den nye bestandskartleggingen gir et mer positivt bilde, står fortsatt konklusjonen ved lag, men den må utdypes og nyanseres. Det er fortsatt få arkiv fra den enkelte jordbruker, skogbruker og fisker. Utfordringen er at de i liten grad skapte og etterlot seg arkiv. Det var mer en livsform enn en bedrift. Det er imidlertid bevart mange arkiv fra organisasjoner og bedrifter tilknyttet primærnæringene med unntak av de to siste tidsperiodene. De er også gode kilder til hverdagen og moderniseringen av næringene. Likevel er det viktig at arkiv som dokumenterer primærnæringene på en god måte bevares. Også arkiv etter bedrifter som leverer produkter og tjenester til primærnæringene er interessante for bevaring med tanke på hvor viktig fisket, særlig Lofotfisket, har vært for livsgrunnlaget langs Nordlandskysten.

Havbruk (oppdrett) sin sentrale betydning de siste årene gjenspeiles ikke i arkivbestanden. Arkiv fra næringen bør samles inn for bevaring, enten på egen hånd eller i samarbeid med andre institusjoner. Her står man i fare for å miste dokumentasjon etter viktige aktører som har vært med på å forme mange lokalsamfunn, og som har hatt stor betydning for samfunnsutviklingen i Nordland.

Virksomheter innen kultur og opplevelsesindustri

Det er ønskelig at flere arkiv etter virksomheter innen kulturlivet blir bevart. Sektoren har vokst og blitt tillagt økende verdi, både egenverdi og som en verdi for samfunnet som helhet. Det er derfor viktig at sektoren dokumenteres for ettertida. Også arkiv fra det som kan betegnes som «opplevelsesindustri» bør prioriteres i innsamlingsarbeidet. Sammen med veksten innen reiselivsnæringen representerer den et markant trekk ved samfunnsutviklingen de siste tiårene.

Arkiv som dokumenterer kulturminner og kulturmiljøer

Arkiv som kan knyttes til kulturminner og kulturmiljøer bør gis prioritet i innsamlings- og bevaringsarbeidet. Det gir muligheten til å se arkiv og gjenstander knyttet til et sted i sammenheng, både når det gjelder forskning og formidling. Slik kan ulike aspekter ved kulturarven vår kobles sammen og berike vår forståelse av den. Ny teknologi åpner her en rekke nye muligheter. Både arkiv som bidrar til å dokumentere den fysiske og den immaterielle kulturarven, som f.eks. båtbygging og ulike former for håndverk, er interessante med tanke på innsamling og bevaring.

Kjønn i arkivene

Hvordan er kjønnene representert i arkivene? Enklest er det å tallfeste når det gjelder personarkiv. Av i alt 465 personarkiv er 66 etter kvinner (14.2%). I tillegg er det 27 arkiv fra ektepar / familier og om lag 25 arkiv hvor det er vanskelig å fastslå kjønn. Selv om denne opptellingen basert på navn på arkiv og arkivskaper nok ikke er helt presis, viser den tydelig at kvinner er underrepresentert når det gjelder personarkiv.

I organisasjonsarkivene er kvinnene godt representert på mange områder. De var svært aktive i sanitetsforeninger, tuberkuloseforeninger og andre organisasjoner innen kategorien «Helse- og sosial velferd» og i andre sosiale og humanitære organisasjoner. Imidlertid er kvinner i større grad underrepresentert i bedriftsarkivene. Derfor bør arkiv etter kvinnelige næringsdrivende og håndverkere prioriteres i innsamlingsarbeidet.

Et flerkulturelt og mangfoldig samfunn

Det er svært få samiske arkiv blant de kartlagt arkivene. Kartlegging, innsamling og bevaring av slike arkiv bør prioriteres. En mulig samarbeidspartner er Árran Julevsáme guovdásj (Lulesamisk senter). Arkivverket / Samisk Arkiv arbeider nå med en egen bevaringsplan for samiske arkiv. Når den blir ferdig, vil vi få en bedre oversikt over arkivsituasjonen på området..

Arkiv fra etniske minoriteter, eksempelvis fra de nye innvandrergruppene, religiøse og seksuelle minoriteter er så godt som fraværende i den kartlagte arkivbestanden. Her må det legges til at AiN har gjennomført dokumentasjonsprosjektet «Skeiv i Nordland», og arbeider med et prosjekt om ikke-vestlige innvandrere sine erfaringer. Arkiv som viser og dokumenterer det flerkulturelle og mangfoldige nordlandssamfunnet bør prioriteres i innsamlingsarbeidet. Generelt bør arkiv fra «underdokumenterte grupper» identifiseres og bevares. Dokumentasjonsprosjekter bør vurderes når relevante arkiv ikke eksisterer.

Prioriterte områder for innsamling i Nordland

- Arkiv fra primærnæringene jordbruk og fiske / fangst (alle perioder)
- Havbruk (bedrifter)
- Organisasjoner tilknyttet landbruket (tida etter 1975)
- Organisasjoner i fiske og fangst (særlig tida etter 2000)
- Fiskeindustri (særlig fra tida før 1900 og etter 2000)
- Bedrifter som leverer produkter og tjenester til fiske, fiskeindustrien og havbruk.

- Transport, samferdsel og tilknyttede tjenester
- Bygge- og anleggsvirksomhet
- Reiseliv (bedrifter)
- Kultur og opplevelsesindustri (bedrifter)
- Arbeidsgiverorganisasjoner
- Arkiv etter kvinnelige næringsdrivende og arkiv som dokumenter kvinnehåndverk.
- Samiske arkiv
- Arkiv som dokumenterer det flerkulturelle og mangfoldige Nordlandssamfunnet (eksempelvis etniske, religiøse og seksuelle minoriteter som ofte er underrepresentert i arkivene)
- Arkiv som bidrar til at hele partifloraen blir representert i arkivene, og arkiv som dokumenter viktige stemmer i samfunnsdebatten (organisasjoner, kampanjer og bevegelser).
- Arkiv som dokumenterer kulturminner og kulturmiljøer
- Arkiv som kan inneholde rettighetsdokumentasjon (arkiv etter private aktører innen undervisning, helse og omsorg)

Dagens arkivskapere og digitalt skapt arkivmateriale - Fra passivt mottak til aktiv innsamling

Vi har tidligere sett at det er få arkiv som dekker tida etter årtusenskiftet, særlig bedriftsarkiv. At det blir færre arkiv jo nærmere nåtiden vi kommer, er naturlig. Arkiv blir ofte avlevert når virksomheter opphører eller ved arveoppgjør. En slik «passiv» tilnærming, at institusjonene venter på arkivene, er problematisk når det gjelder de siste tiårene. En stadig større del av arkivene er digitalt skapt. Det digitale arkivmaterialet er mer sårbart enn papirarkiv (jfr. formater, datasystemer og lagring). Papirarkiv bevares så lenge ingen kaster dem, mens digitalt skapte arkiv står i fare for å gå tapt hvis ingen tar aktive grep for å bevare dem. Eierskifter, oppkjøp og fusjoner, og nedleggelse kan føre til at verdifullt arkivmateriale går tapt. Dette fordrer at arkivene må samles inn mer aktivt, mens arkivskaperen fortsatt eksisterer.

Sammenlignet med offentlige arkiver, hvor rutiner for digitalt uttrekk og bevaring er etablert, er det bevart svært lite digitalt skapt arkivmateriale fra private aktører. Dette materiale krever ikke tradisjonell magasinplass når det er høstet inn, og vil by på helt andre muligheter når det gjelder søkbarhet, gjenfinning, og på sikt ordning.

Arkiv etter dagens arkivskapere vil imidlertid ikke bare bestå av digitalt skapt materiale. I mange tilfeller vil det også bestå av store mengder papirer. Bestandskartleggingen viser at et gjennomsnittlig bedriftsarkiv strekker seg over 36 år. Depotinstitusjonene er derfor inne i en brytningstid, hvor man både må forholde seg til digitalt materiale og papir, ofte i det samme arkivet, såkalte hybridarkiv. Utfordringen er at arkiv etter større bedrifter tar stor plass og er ressurskrevende å ordne og katalogisere. Magasinkapasiteten er svært knapp, og privatarkivfeltet har få ressurser og er delvis basert på prosjektstøtte.

Om nødvendigheten av å høste erfaring og bygge kompetanse

Det er derfor stor fare for at det fra vår tid ikke vil bli en «helhetlig samfunnsdokumentasjon», men at den private sektoren vil bli sterkt underrepresentert fordi viktige arkivmateriale går tapt.

Det er viktig at bevaringsinstitusjonene, og da særskilt AiN, begynner å arbeide aktivt med kartlegging og bevaring av arkiv etter dagens arkivskapere for å høste erfaring. Det er nødvendig å heve kompetansen når det gjelder kartlegging, bevaringsvurdering og håndtering av digitalt skapt arkivmateriale fra dagens arkivskapere. Forskyvningen fra passiv til aktiv arkivfangst med et større fokus på samtida, vil dessuten kreve analytisk kompetanse og nettverksbygging, slik at de «riktige arkivene» fra de ulike samfunnsområdene blir identifisert og forsøkt bevart for ettertida.

Utvelgelsen av arkiver etter dagens aktører kan ta utgangspunkt i «Prioriterte områder for innsamling i Nordland» i bevaringsplanen. I tillegg har vi valgt ut noen konkrete arkivskapere som er aktuelle for nærmere kartlegging og eventuell bevaring (se vedlegg til bevaringsplanen). Listen er imidlertid langt fra utfyllende, og bør betraktes som utforskning av en metodikk. På sikt bør AiN etablere en mer systematisk og permanent satsing på arkivhøsting fra dagens arkivskapere. I den forbindelse må institusjonen ta noen strategiske valg, blant annet med hensyn til arbeidsfordelingen i forhold til andre arkivinstitusjoner.

Arkivverket og Norsk bergindustriarkiv (Vestfoldarkivet) arbeider allerede opp mot dagens aktører, også i Nordland hvor de har besøkt en rekke bedrifter, med tanke på kartlegging og bevaring. Arkivverket arbeider på bakgrunn av sin bevaringsplan for privatarkiv som omfatter aktører, både bedrifter og organisasjoner, av nasjonal betydning. Arbeidsmetoden er interessant, og innebærer at bedriftene tar deler av kostnadene for kartlegging og bevaring. Ennå er det litt for tidlig for å konkludere hvordan strategien vil fungere i praksis for de ulike bransjene. AiN samarbeider allerede med Arkivverket og Norsk bergindustriarkiv og vil bli forespurt om ordning og bevaring av innsamlede arkiv. Tilgjengelig magasinkapasitet hos AiN vil her kunne utgjøre en begrensning.

Bruken av Bevaringsplanen

Bevaringsplanen skal være et middel for en mer systematisk innsamling av arkiv, både når det gjelder passivt mottak og aktiv arkivfangst, for å nærme seg målet om «helhetlig samfunnsdokumentasjon». Den skal imidlertid ikke være til hinder for å ta inn arkiv som vurderes å være interessante, men som ikke er omfattet av planen. I så fall bør det skje etter beviste valg.

Bruken av bevaringsplanen må ledsages av en bevaringsvurdering av aktuelle arkivskapere og tilhørende arkiv. Selv om et arkiv faller inn under et «prioritert innsamlingsområde», er det ingen automatikk i at det bør bevares for ettertida. Det må foretas en konkret bevaringsvurdering etter relevante prinsipper.³ Hvor representativ og unik er arkivskaperen? Og hva kan arkivet fortelle om arkivskaperens virksomhet og samfunnet for øvrig? Andre viktige forhold er hvor komplett arkivet er, dets alder og fysiske tilstand. Det er særlig når det gjelder

³ Se Vilhelm Lange, Dag Mangset og Øivind Ødegaard: *Privatarkiver: bevaring og tilgjengeliggjøring*. Riksarkivaren. Skriftserie 11 (2001). Bevaringsvurderinger har også blitt behandlet i to utvalg nedsatt av Arkivverket med litt forskjellige innfallsvinkler og ulike metoder og operasjonalisering: *Rapport fra bevaringsutvalget* (2002) og *Rapport Utvalget for bevaring av digitalt skapt dokumentasjon 15. mai 2023*.

store arkiv at bevaringsvurdering er viktig med tanke på ressursbruk og magasinkapasitet. Det kan også være aktuelt å vurdere hvilke deler av et arkiv som bør bevares. Mest hensiktsmessig er det å få gjort dette før arkivene sendes til arkivdepotet.

Møtebøker fra lag og organisasjoner inneholder ofte mye informasjon og er av lokalhistorisk interesse. De er lett å ordne, krever lite magasinplass og eger seg for digitalisering. Denne typen arkivmateriale bør bevares, selv om ikke organisasjonens virksomhet inngår i et prioritert område for innsamling.

Tusterfossen i Røssåga, Hemnes. Foto: Kristian Helgesen. Arkiv etter Stiftelsen Nordland Landbruksselskap, Arkiv i Nordland AIN.A14124.1129

Veien videre – om det framtidige bevaringsarbeidet

Samarbeid mellom bevaringsinstitusjonene

Ideelt sett burde bevaringsplanen vært supplert med en samhandlingsplan og avtaler om arbeidsdeling mellom AiN og de konsoliderte museene. Selv om dette ikke har latt seg realisere, bør en arbeide videre med å komme fram til avtaler eller ordninger som styrker samarbeidet, informasjonsutvekslingen og som kan danne utgangspunkt for fellesprosjekter og videre nettverksbygging.

AiN som er fylkeskoordinerende institusjon for bevaringsarbeidet med privatarkiv, arrangerer årlig et privatarkivnettverksseminar. Det anbefales at AiN og de tre konsoliderte museene avholder et eget møte i tilknytning til seminaret.

Blant de som har arbeidet med bevaringsplanen, er det enighet at oversikten over privatarkiv i Nordland bør oppdateres årlig. Dette vil gi en bedre oversikt og forenkle det videre bevaringsplanarbeid. I tillegg er arkivoversikten viktig med tanke på tilgjengeliggjøring ved at den gir historikere og andre interesserte en samlet oversikt over privatarkiv som er relevante for Nordland. En stor del av arkivene i oversikten er ikke publisert på arkivportalen. Det bør også søkes å innhente nøkkelinformasjon om arkiver hvor dette mangler. Videre bør en fortsette arbeidet med å kartlegge arkiv som historielagene har samlet inn og oppbevarer.

Utfordringer og muligheter – arkivmagasin, ordningsgrad og ressurser

Den grunnleggende utfordringen for privatarkivfeltet er privatarkivene juridiske status og lite tilgjengelige ressurser. Nordland fylkeskommune har gjennom AiN arbeidet for å bevare og tilgjengeliggjøre privatarkiv fra fylket. Arbeidet gjennom flere tiår har gitt resultater som tallene i bevaringsplanen viser. Samtidig er det slik at lovpålagte oppgaver prioriteres ved knapphet på ressurser. Museene i fylket har berget mange arkiv for ettertida, ofte i samarbeid med enkeltpersoner og historielag. For dem har det i mange tilfeller vært vanskelig å finne tid og ressurser til å ordne og katalogisere arkivene. Museenes kjernevirksomhet har blitt prioritert. For arkivfeltet i Nordland sett under ett er det et stort etterslep når det gjelder ordning og katalogisering og tilgjengeliggjøring. Grovt anslått er bare halvparten av arkivene fra Nordland publisert på Arkivportalen. Arkivfangsten, innsamlingen av arkiv, må derfor balanseres opp mot arbeidet med eksisterende arkiv.

I tillegg er magasinkapasiteten en utfordring som kan legge begrensninger på det videre bevaringsarbeidet. AiNs magasinkapasitet er nå tilnærmet sprengt. I tillegg oppbevares en del arkiv under lite tilfredsstillende forhold i fylket.

Arkivfeltet gjennomgår nå dramatiske og dyptgripende endringer som følge av at digitalt skapte arkiver har tatt over for papirarkiv. Faren er stor for at arbeidet med privatarkiv blir hengende etter på dette området, slik at det vil oppstå «digitale hull» i vår kollektive hukommelse.

Samtidig åpner det seg opp store muligheter med digitalisering av papirarkiver og digitalt skapt arkivmateriale som Nordland med sin store utstrekning og lange avstander særlig kan dra nytte av. Digitalt materiale tar lite plass og kan bli tilgjengelig hjemmefra så lenge den nødvendige digitale infrastrukturen er på plass. Digitalt materiale åpner også for en rekke nye muligheter når det gjelder forskning og formidling.

Lofoten

Består av:	Antall arkiv	Omfang (hm)
Lofoten	6	12,16
• Bedrift	1	0,33
• Organisasjon	4	7,13
• Samling	1	4,70
Flakstad	36	39,71
• Bedrift	28	39,03
• Legat	1	0,13
• Organisasjon	6	0,44
• Person	1	0,11
Moskenes	73	193,77
• Bedrift	33	133,90
• Organisasjon	28	40,66
• Person	5	3,93
• Samling	4	2,73
• Stiftelse	2	12,55
Røst	16	6,49
• Bedrift	4	4,31
• Organisasjon	4	0,84
• Person	3	0,23
• Samling	5	1,11
Vestvågøy	66	80,62
• Bedrift	25	76,77
• Organisasjon	34	3,32
• Person	3	0,52
• Samling	4	0,01
Værøy	12	9,92
• Bedrift	2	7,60
• Institusjon	1	0,06
• Organisasjon	6	0,46
• Person	3	1,80
Vågan	128	268,93
• Bedrift	60	223,31
• Institusjon	3	0,49
• Organisasjon	42	37,88
• Person	18	5,65
• Samling	3	1,30
• Stiftelse	2	0,30
Ukjent	3	0,18
• Person	2	0,12
• Samling	1	0,06
Totalt	342	632,90

Prioriterte områder for innsamling i Lofoten

- Jordbruk, fiske og fangst (primærnæringene)
- Organisasjonsarkiv fra primærnæringene, særlig fra tida etter 1975
- Arkiv som dokumenterer Lofotfisket og tilknyttede virksomheter
- Matvareindustri, særlig fra tida etter 1975
- Reiseliv og opplevelsesindustri
- Arkiv som dokumenter kunst og håndverk (både bedrifter/personer og organisasjoner).

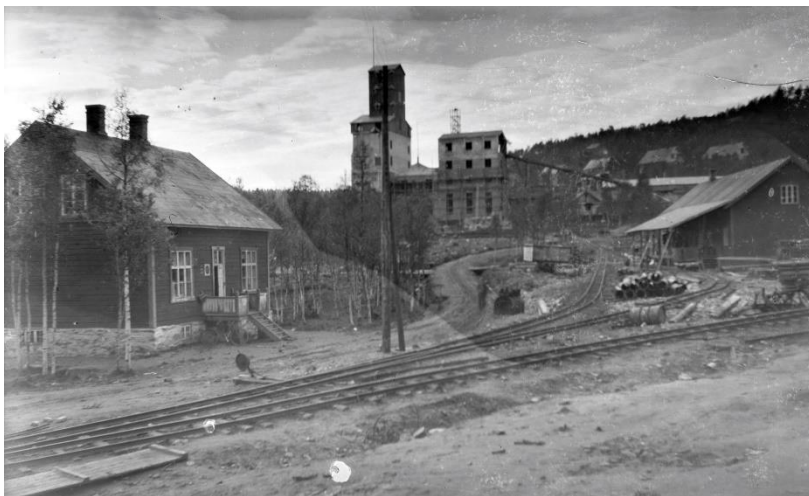
Nordlandsjakt. Foto: Kristian Helgesen. Arkiv etter Salten Dampskipsselskap, Arkiv i Nordland AIN.AS08142.0691

Ofoten

Består av:	Antall arkiv	Omfang (hm)
Ofoten	11	1,62
• Bedrift	1	0,07
• Organisasjon	2	0,51
• Person	7	1,02
• Samling	1	0,02
Evenes	5	0,89
• Bedrift	2	0,77
• Organisasjon	2	0,12
• Person	1	
Lødingen	11	8,15
• Bedrift	2	1,67
• Organisasjon	9	6,48
Narvik	173	378,49
• Bedrift	45	294,22
• Institusjon	1	0,40
• Legat	1	0,10
• Organisasjon	69	21,55
• Person	47	61,16
• Samling	9	1,05
• Utvalg	1	0,02
Totalsum	200	389,15

Prioriterte områder for innsamling i Ofoten

- Bergverk og utvinning (særlig fra tida etter 1949)
- Transport og logistikk
- Banker
- Reiseliv og opplevelsesindustri
- Kulturell virksomhet, underholdning og fritid (bedrifter)
- Religiøse organisasjoner, særlig fra den læstadianske trosretningen
- Næringsorganisasjoner

Bjørkåsen gruber, 1920. Foto: Charles Ravn. Arkiv etter Charles Ravn, Arkiv i Nordland, AIN.A11161.0003

Vesterålen

Består av:	Antall arkiv	Omfang (hm)
Vesterålen	6	6,45
• Organisasjon	5	3,45
• Person	1	3,00
Andøy	121	77,57
• Bedrift	33	45,11
• Organisasjon	60	13,34
• Person	18	10,95
• Samling	9	7,77
• Stiftelse	1	0,40
Bø	35	13,79
• Bedrift	9	5,01
• Organisasjon	12	3,19
• Person	10	2,98
• Samling	4	2,61
Hadsel	159	549,99
• Bedrift	71	503,22
• Institusjon	2	11,50
• Organisasjon	60	19,65
• Person	11	6,43
• Samling	12	4,90
• Stiftelse	2	4,30
Sortland	147	146,14
• Bedrift	47	122,61
• Institusjon	2	0,26
• Organisasjon	71	17,165
• Person	12	1,42
• Samling	14	4,685
Øksnes	100	90,92
• Bedrift	54	81,69
• Institusjon	1	0,70
• Organisasjon	27	1,84
• Person	15	3,45
• Samling	2	1,44
• Stiftelse	1	1,80
Antall arkiv / hm	569	885,26

Prioriterte områder for innsamling i Vesterålen

- Havbruk og tilknyttede virksomheter
- Fiskeindustri, særlig fra tida før 1900 og etter 1990
- Bygge- og anleggsvirksomhet
- Reiseliv og opplevelsesindustri
- Organisasjoner i landbruket, etter 1975
- Organisasjoner i fiske og fangst (etter 2000)

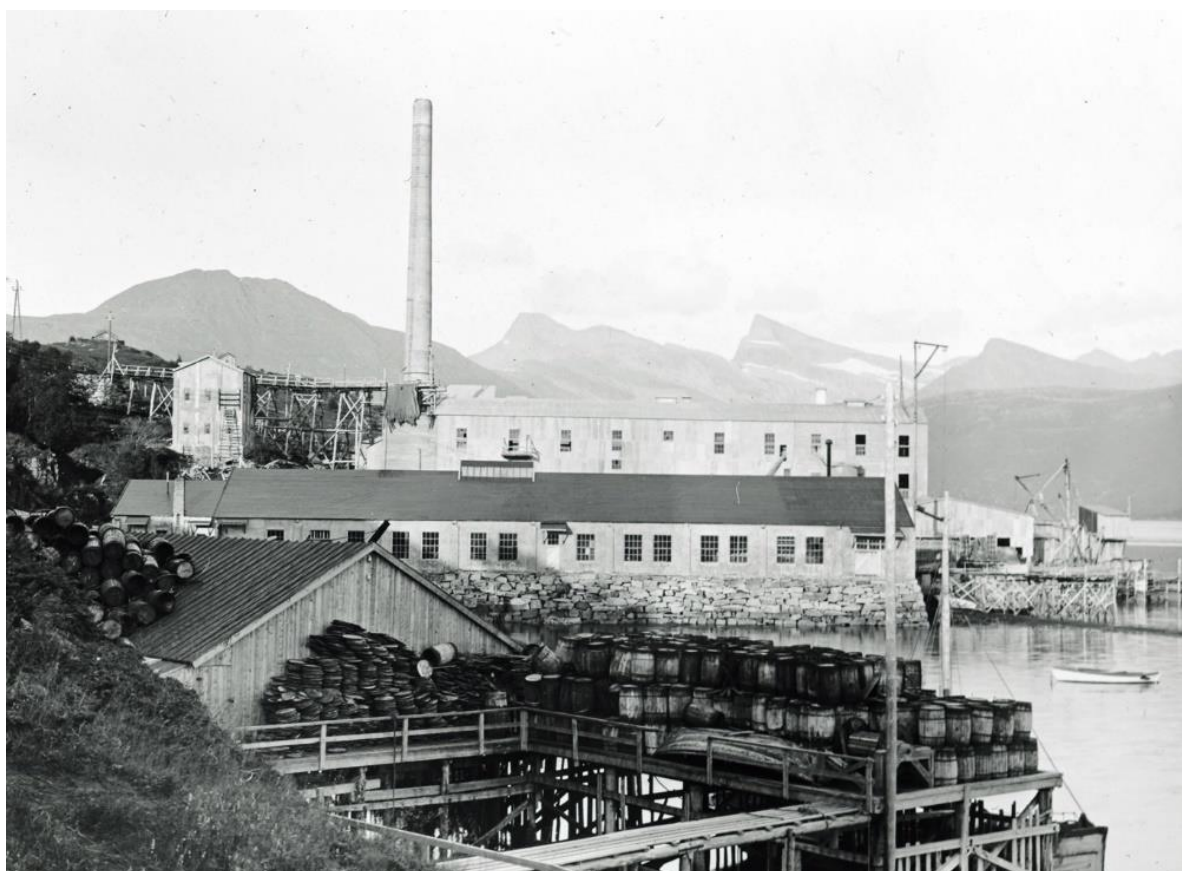
Bleikstranda. Foto: Carl Schøyen. Arkiv etter Carl Schøyen, Arkiv i Nordland A23119.0160

Nord-Salten

Består av:	Antall arkiv	Omfang (hm)
Hamarøy	23	11,42
• Bedrift	8	4,88
• Institusjon	1	0,02
• Organisasjon	8	1,1
• Person	4	1,91
• Samling	1	2
• Stiftelse	1	1,51
Steigen	51	36,25
• Bedrift	24	33,45
• Legat	3	0,32
• Organisasjon	24	2,42
• Samling	1	0,06
Antall arkiv / hm	75	47,73

Prioriterte områder for innsamling i Nord-Salten

- Landbruk (både bedrifter og organisasjoner)
- Fiske (bedrifter. Organisasjoner etter 2000)
- Havbruk
- Industri / bergverksindustri
- Reiseliv
- Organisasjonsarkiv generelt

Nordland Portland Cementfabrik. Foto: Kristian Helgesen. Arkiv etter Salten Dampskipsselskap, Arkiv i Nordland AIN.AS08142.0680

Sør-Salten

Består av:	Antall arkiv	Omfang (hm)
Sør-Salten	4	4,13
Beiarn	21	53,13
• Bedrift	10	46,68
• Organisasjon	8	1,20
• Person	5	5,25
Bodø	518	1062,80
• Bedrift	126	694,91
• Institusjon	12	14,57
• Legat	1	0,40
• Organisasjon	246	252,21
• Person	103	66,27
• Samling	23	26,35
• Stiftelse	7	8,10
Fauske	201	526,19
• Bedrift	46	448,80
• Institusjon	4	5,69
• Organisasjon	129	50,70
• Person	12	6,32
• Samling	8	9,69
• Stiftelse	2	5,00
Gildeskål	25	90,31
• Bedrift	7	75,23
• Organisasjon	9	0,30
• Person	8	14,23
• Samling	1	0,55
Meløy	31	71,79
• Bedrift	11	60,38
• Organisasjon	17	8,95
• Person	2	0,06
• Samling	1	2,40
Saltdal	34	275,53
• Bedrift	14	94,85
• Institusjon	2	174,20
• Organisasjon	11	1,23
• Person	7	5,25
Sørfold	22	35,08
• Bedrift	7	6,68
• Organisasjon	10	21,47
• Person	4	6,87
• Samling	2	0,06
Ukjent	2	2,00
Totalsum	858	2121,11

Prioriterte områder for innsamling i Sør-Salten

- Landbruk og fiske (primærnæringene)
- Faglig vitenskapelig og teknisk tjenester, deriblant arkitekter, ingeniørfirmaer og teknisk konsulenttjenester, særlig fra tida etter 1990
- Arkiv etter «nyere næringer»: IT, forskning og utvikling, og virksomheter knyttet til det grønne skiftet
- Reiseliv og opplevelsesindustri
- Kulturelle og kunstneriske virksomheter
- «Musikk, dans og teater». Arkiv som utfyller arkivmateriale som allerede er bevart (se bevaringsplan)

Åpningen av jernbanen til Bodø. Fotograf. Carl Schøyen. Arkiv etter Carl Schøyen, Arkiv i Nordland AIN.A12105.9463

Nord-Helgeland

Består av:	Antall arkiv	Omfang (hm)
Nord-Helgeland	2	0,20
Alstahaug	20	27,38
• Bedrift	8	20,43
• Institusjon	1	2,00
• Organisasjon	7	0,89
• Person	3	4,00
• Samling	1	0,06
Dønna	13	2,16
• Bedrift	2	1,62
• Organisasjon	8	0,43
• Person	2	0,11
• Samling	1	
Herøy	37	31,08
• Bedrift	10	26,09
• Organisasjon	22	2,74
• Person	3	0,76
• Samling	2	1,50
Leirfjord	52	9,40
• Bedrift	5	0,40
• Organisasjon	30	7,46
• Person	13	1,30
• Samling	4	0,24
Lurøy	3	1,29
• Organisasjon	2	0,07
• Person	1	1,22
Nesna	13	1,88
• Bedrift	1	1,00
• Organisasjon	10	0,86
• Person	1	0,02
• Samling	1	
Rødøy	13	18,46
• Bedrift	6	17,22
• Organisasjon	6	1,24
• Samling	1	
Træna	24	2,69
• Bedrift	8	0,32
• Organisasjon	11	0,26
• Person	2	2,05
• Samling	3	0,06
Totalsum	177	94,58

Prioriterte områder for innsamling i Nord-Helgeland

- Jordbruk og fiske (primærnæringene)
- Havbruk
- Organisasjoner i landbruket (etter 1975)
- Organisasjoner innen fiske (etter 1990)
- Fiskeindustri og -handel
- Sjøfart
- Industri og virksomheter tilknyttet sjøfart, fiskeri og oljeindustrien
- Arbeidstaker- og yrkesorganisasjoner
- Arkiv som dokumenterer fritidsaktiviteter og kulturelle virksomhet

Kaia i Sandnessjøen. Foto: Kristian Helgesen. Arkiv etter Stiftelsen Nordland Landbrukssekskap, Arkiv i Nordland AIN.A14124.1143

Indre Helgeland

Består av:	Antall arkiv	Omfang (hm)
Indre Helgeland	3	8,38
• Organisasjon	2	0,38
• Samling	1	8,00
Grane	14	3,31
• Bedrift	2	0,83
• Organisasjon	8	2,08
• Person	1	0,08
• Samling	3	0,35
Hattfjelldal	18	2,58
• Bedrift	4	0,84
• Organisasjon	8	0,34
• Person	4	0,59
• Samling	2	0,81
Hemnes	8	0,39
• Bedrift	1	0,09
• Institusjon	1	0,01
• Organisasjon	4	0,23
• Person	2	0,06
Rana	199	536,06
• Bedrift	52	448,48
• Institusjon	3	0,04
• Organisasjon	62	48,78
• Person	58	13,88
• Samling	22	10,88
• Stiftelse	2	14,00
Vefsn	171	101,97
• Bedrift	40	58,18
• Institusjon	5	3,24
• Organisasjon	71	21,14
• Person	41	3,34
• Samling	13	2,07
• Stiftelse	1	14,00
Totalt	413	652,56

Prioriterte områder for innsamling i Indre Helgeland

- Jordbruk og skogbruk (primærnæring)
- Organisasjoner i jordbruket
- Trevareindustri
- Bergverk og utvinning (særlig fra tida etter 1960)
- Industriarkiv (tida etter 1990)
- Arkiv som dokumenterer båtbyggingstradisjonen
- Jakt, fiske og friluftsliv

Rannveig Mjølari, Hattfjelldal. Arkiv etter Stiftelsen Nordland Landbruksselskap, Arkiv i Nordland AIN.A14124.0406

Sør-Helgeland

Består av:	Antall arkiv	Omfang (hm)
Sør-Helgeland	3	0,27
• Bedrift	1	0,05
• Organisasjon	1	0,07
• Samling	1	0,15
Bindal	38	28,90
• Bedrift	6	22,79
• Organisasjon	28	3,31
• Person	2	0,10
• Samling	2	2,70
Brønnøy	52	50,44
• Bedrift	7	17,60
• Institusjon	3	13,41
• Organisasjon	23	6,92
• Person	17	9,14
• Samling	2	3,37
Sømna	37	9,10
• Bedrift	10	3,37
• Organisasjon	17	1,78
• Person	6	0,67
• Samling	3	0,88
• Stiftelse	1	2,40
Vega	37	15,63
• Bedrift	4	0,29
• Organisasjon	30	4,64
• Person	3	10,70
Vevelstad	2	0,08
• Organisasjon	1	0,02
• Person	1	0,06
Totalsum	169	104,42

Prioriterte områder for innsamling i Sør-Helgeland

- Jordbruk og skogbruk (bedrifter og organisasjoner)
- Fiske (bedrifter)
- Havbruk
- Matvareindustri
- Trevareindustri (tida etter 1945)
- Sjøfart og tilknyttede virksomheter
- Transport og samferdsel
- Reiseliv og opplevelsesindustri

Demonstrasjon av traktor. Arkiv etter Stiftelsen Nordland Landbruksselskap, Arkiv i Nordland AIN.A14124.0505

Aktuelle aktører blant dagens arkivskapere i Nordland for kartlegging og bevaring (listen er ikke uttømmende).

Navn	Kommune	Bransje
BRØNNØY KALK AS	Brønnøy	Bergverksdrift og utvinning
SELØY UNDERVANNSSERVICE AS	Herøy	Bergverksdrift og utvinning
GABBRO NOR AS	Nesna	Bergverksdrift og utvinning
RANA GRUBER ASA	Rana	Bergverksdrift og utvinning
LEONHARD NILSEN & SØNNER AS	Andøy	Bygge- og anleggsvirksomhet
NORDASFALT AS	Bodø	Bygge- og anleggsvirksomhet
VINTER ENTREPRENØR AS	Evenes	Bygge- og anleggsvirksomhet
BLEIKVASSLI GRUBER AS	Hemnes	Bygge- og anleggsvirksomhet
ARVA AS	Bodø	Elektrisitetsverk og vannverk
ANDØYA SPACE AS	Andøy	Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting
NORDKONTAKT AS	Bodø	Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting
NORDLANDSFORSKNING AS	Bodø	Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting
LETSEA AS	Dønna	Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting
NEMKO NORLAB	Mo i Rana	Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting
SUFI AS	Flakstad	Fiskeindustri
NORDLAKS PRODUKTER AS	Hadsel	Fiskeindustri
INSULA AS	Vestvågøy	Fiskeindustri
INSULA PRODUKSJON AS	Vestvågøy	Fiskeindustri
LOFOTEN VIKING AS	Værøy	Fiskeindustri
MYRE FISKEMOTTAK AS	Øksnes	Fiskeindustri
STIFTELSEN NORDLAND AKADEMI FOR KUNST OG VITENSKAP	Hadsel	Forretningsmessig tjenesteyting
EIDSFJORD SJØFARM AS	Hadsel	Havbruk
NORDLAKS OPPDRETT AS	Hadsel	Havbruk
NORDLAKS SMOLT AS	Hamarøy	Havbruk
LOVUNDLAKS AS	Lurøy	Havbruk

NOVA SEA AS	Lurøy	Havbruk
CERMAQ NORWAY AS	Steigen	Havbruk
KRISESENTERET VESTERÅLEN	Sortland	Helse- og sosialtjenester
WIDERØE TECHNICAL SERVICES AS	Bodø	Industri
NEXANS AVD FAUSKE	Fauske	Industri
NORGESVINDUET SVENNINGDAL AS	Grane	Industri
NORLENSE AS	Hadsel	Industri
THE QUARTZ CORP AS	Hamarøy	Industri
ARBOR AS	Hattfjelldal	Industri
YARA NORGE AS GLOMFJORD FABRIKKER	Meløy	Industri
HEIDELBERG MATERIALS CEMENT NORGE AS	Narvik	Industri
WESTCON HELGELAND AS	Nesna	Industri
CELSA ARMERINGSSTÅL AS	Rana	Industri
FERROGLOBE MANGAN NORGE AS	Rana	Industri
HELGELAND PLAST AS	Rana	Industri
MO INDUSTRIPARK AS	Rana	Industri
RUSÅNES FABRIKKER AS	Saltdal	Industri
ELKEM SALTEN	Sørfold	Industri
ALCOA NORWAY AS	Vefsn	Industri
BIOMAR A.S.	Øksnes	Industri
DIPS AS	Bodø	Informasjon og kommunikasjon
POWEROFFICE AS	Bodø	Informasjon og kommunikasjon
SIGNAL BREDBÅND AS	Bodø	Informasjon og kommunikasjon
WHALE2SEA AS	Andøy	Kulturell virksomhet og underholdning
PARKENFESTIVALEN BODØ	Bodø	Kulturell virksomhet og underholdning
NARVIKFJELLET AS	Narvik	Kulturell virksomhet og underholdning
VINTERFESTUKA STIFTELSE	Narvik	Kulturell virksomhet og underholdning
ARCTIC CIRCLE RACEWAY AS	Rana	Kulturell virksomhet og underholdning
AS NORDLAND TEATER	Rana	Kulturell virksomhet og underholdning

VITENSENTER NORDLAND AS	Rana	Kulturell virksomhet og underholdning
AKVAKULTUR I VESTERÅLEN AS	Sortland	Kulturell virksomhet og underholdning
TRÆNA-FESTIVALEN	Træna	Kulturell virksomhet og underholdning
VEGA VERDENSARVSENTER AS	Vega	Kulturell virksomhet og underholdning
STAMSUND INTERNASJONALE TEATER AS	Vestvågøy	Kulturell virksomhet og underholdning
NORWEGIAN ADVENTURE COMPANY AS	Vågan	Kulturell virksomhet og underholdning
KURAAS AS	Narvik	Matvareindustri
TINE MEIEIER SØMNA	Sømna	Matvareindustri
MARITIMT FORUM NORD SA	Narvik	Næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjon
HANDELSSTEDET FORVIK AS	Vevelstad	Overnattings- og serveringsvirksomhet
NORLANDSBUSS AS	Bodø	Transport og lagring
WIDERØE GROUND HANDLING AS	Bodø	Transport og lagring
WIDERØE'S FLYVESELSKAP AS	Bodø	Transport og lagring
TORGHATTEN AS	Brønnøy	Transport og lagring
LKAB NORGE AS	Narvik	Transport og lagring
STRAND SHIPPING AS	Rana	Transport og lagring
BLEIK OG OMEGN MONTESSORI SKOLELAG	Andøy	Undervisning
ÅSE OG OMEGN PRIVATSKOLELAG	Andøy	Undervisning
FIRST SCANDINAVIA	Bodø	Undervisning
STIFTELSEN KVINNEUNIVERSITETET NORD	Steigen	Undervisning
STIFTELSEN VEFSN FOLKEHØGSKOLE	Vefsn	Undervisning
COOP NORDLAND SA	Bodø	Varehandel
NORDVIK GRUPPEN AS	Bodø	Varehandel
POLAR QUALITY AS	Bodø	Varehandel
SALTEN AQUA AS	Bodø	Varehandel
BIL I NORD AS	Vågan	Varehandel
GUNVALD JOHANSEN HANDEL AS	Bodø	Varehandel / Bygg
STIFTELSEN KIRKENS BYMISJON NORDLAND	Bodø	Organisasjon
NATUR OG UNGDOM NORDLAND	Nordland	Organisasjon
NHO Nordland	Nordland	Organisasjon

«Toralfhuset» på Røst. Det har nå blitt kjøpt av fortidsminneforeningen og skal restaureres.

Foto: Arkiv i Nordland